МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

АНГЛИСКИ ЈАЗИК

за VII одделение

Скопје, 2023 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	***Англиски јазик***
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Одделение	VII (седмо)
Теми/подрачја во наставната програма	● ***Мојот микро свет: јас, семејство, пријатели*** ● ***Мојот макро свет: населба, град, држава*** ● ***Наше образование, наша иднина*** ● ***Општеството и животната средина***
Број на часови	3 часа неделно / 108 часа годишно
Опрема и средства	● Компјутер (таблет), печатач, проектор, табла(интерактивна табла), постер. ● Фотографии, слики, предмети, флеш карти, стикери. ● Материјал за изработка на картички/а, честитки/а, хартија(во боја), хамер, ножици, лепак, блокови и прибор.
Норматив на наставен кадар	- завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - наставна насока, VII/1 или VIА според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност (со звање професор по англиски јазик и книжевност), VII/1 или VIА според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик и книжевност/литература - друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIА според МРК и 240 ЕКТС; - завршени четиригодишни студии на студиската програма македонски и англиски јазик (со стекнат стручен назив професор по македонски и англиски јазик), VII/1 или VIА според МРК и 240 ЕКТС; - завршени двопредметни студии по англиски јазик и друг јазик, со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIА според МРК и 240 ЕКТС;

	- завршени студии по англиски јазик (со звање дипломиран филолог), со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС; - завршени студии по англиски јазик на друга студиска програма, со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII/1 или VIA според МРК и 240 ЕКТС.

ПОВРЗАНОСТ СО НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРДИ

Резултатите од учење наведени во наставната програма водат кон стекнување на следните компетенции опфатени со подрачјето ***Користење други јазици*** од Националните стандарди:

	Ученикот/ученичката знае и/или умее:
II-А.1	да разбере реченици и често употребувани фрази што се однесуваат на области од најнепосредна лична важност (како лични и семејни информации, потреби и интереси);
II-А.2	да ја извлече главната поента во јасни, едноставни пораки, соопштенија, упатства, молби и сл.;
II-А.3	да прочита и разбере едноставни текстови од различни видови, на позната и помалку позната тематика, соодветни на возраста;
II.А.4	да најде конкретни информации во текстови во реални материјали (како на пример, реклами, проспекти, упатства, брошури, менија, возни редови и сл.) и да разбере куси едноставни пораки, со цел да се снајде во секојдневни ситуации;
II-А.5	да комуницира во конкретни и секојдневни ситуации кога се бара едноставна и директна размена на информации на познати теми;
II-А.6	да ги изговара јасно и правилно сите гласови и гласовни групи, почитувајќи ги правилата за акцентирање и интонација, при што евентуалните неправилности не ја попречуваат комуникацијата;
II-А.7	да користи најчесто употребувани искази и реченици кои произлегуваат од непосредното искуство и/или се однесуваат на теми и ситуации од непосреден интерес;
II-А.8	да ги пишува зборовите и изразите со релативна точност, применувајќи ги правописните правила;
II-А.9	да ги почитува основните граматички правила и исклучоците при писмено и усно изразување;
	Ученикот/ученичката разбира и прифаќа дека:
II-Б.1	преку изучување на друг јазик се олеснува учењето на повеќе јазици и можноста за комуникација со припадници на различни културни/јазични групи;

II-Б.3	преку изучувањето на други јазици се развива интерес и љубопитност за различни јазици и култури;
II-Б.4	преку изучувањето на други јазици се развива почитување за другите култури и се подобруваат интеркултурните компетенции.

Наставната програма вклучува и релевантни компетенции од подрачјата ***Дигитална писменост, Личен и социјален развој и Општество и демократска култура, Техника, технологија и претприемништво и Уметничко изразување и култура*** на Националните стандарди:

	Ученикот/ученичката знае и умее:
IV-A.2	да процени кога и на кој начин за решавање на некоја задача/проблем е потребно и ефективно користење на ИКТ;
IV-A.5	да определи какви информации му/и се потребни, да најде, избере и преземе дигитални податоци, информации и содржини;
V-A.4	да прави процена на сопствените способности и постигања (вклучувајќи ги силните и слабите страни) и врз основа на тоа да ги определува приоритетите што ќе му/ѝ овозможат развој и напредување;
V-A.6	да си постави цели за учење и сопствен развој и да работи на надминување на предизвиците што се јавуваат на патот кон нивно остварување;
V-A.7	да ги користи сопствените искуства за да си го олесни учењето и да го прилагоди сопственото однесување во иднина;
V-A.13	да комуницира со другите и да се презентира себеси соодветно на ситуацијата;
V-A.14	да слуша активно и соодветно да реагира, покажувајќи емпатија и разбирање за другите и да ги искажува сопствените загрижи и потреби на конструктивен начин;
V-A.15	да соработува со други во остварување на заеднички цели, споделувајќи ги сопствените гледишта и потреби со другите и земајќи ги предвид гледиштата и потребите на другите;
V-A.17	да бара повратна информација и поддршка за себе, но и да дава конструктивна повратна информација и поддршка во корист на другите;
V-A.19	да дава предлози, да разгледува различни можности и да ги предвидува последиците со цел да изведува заклучоци и донесува рационални одлуки;
V-A.21	да го анализира, проценува и подобрува сопственото учење;
VI-A.2	да го анализира сопственото однесување со цел да се подобри, поставувајќи си реални и остварливи цели за активно делување во заедницата;
VI-A.3	да ги формулира и аргументира своите гледишта, да ги сослушува и анализира туѓите гледишта и со почитување да се однесува кон нив, дури и тогаш кога не се согласува;
VI-A.5	да ги разбира разликите помеѓу луѓето по било која основа (родова и етничка припадност, возраст, способности, социјален статус итн);
VI-A.6	да препознава присуство на стереотипи и предрасуди кај себе и другите и да се спротивставува на дискриминација;

VII-А.9	активно да учествува во тимска работа според претходно усвоени правила и со доследно почитување на улогата и придонесот на сите членови на тимот.
	Ученикот/ученичката разбира и прифаќа дека:
IV-Б.1	дигиталната писменост е неопходна за секојдневното живеење - го олеснува учењето, животот и работата, придонесува за проширување на комуникацијата, за креативност и иновативност, нуди разни можности за забава;
V-Б.3	сопствените постигања и добросостојба во најголема мера зависат од трудот што самиот/самата го вложува и од резултатите што самиот/самата ги постигнува;
V-Б.4	секоја постапка што ја презема има последици по него/неа и/или по неговата/нејзината околина;
V-Б.7	иницијативноста, упорноста, истрајноста и одговорноста се важни за спроведување на задачите, остарување на целите и надминување на предизвиците во секојдневите ситуации;
V-Б.8	интеракцијата со другите е двонасочна – како што има право од другите да бара да му биде овозможено задоволување на сопствените интереси и потреби, така има и одговорност да им даде простор на другите да ги задоволат сопствените интереси и потреби;
V-Б.9	барањето повратна информација и прифаќањето конструктивна критика води кон личен напредок на индивидуален и социјален план;
VI-Б.2	сите луѓе, вклучувајќи ги и децата, имаат право да ги изразуваат своите мислења и ставови и да учествуваат во донесувањето одлуки кои се поврзани со нивните потреби и интереси;
VIII-Б.4	културниот диверзитет влијае врз развојот на идентитетот на припадниците на различни култури;
VIII-Б.5	на разликите меѓу културите треба да се гледа како на можности за учење и како предизвик за заемно разбирање и напредување;
VIII-Б.6	почитувањето и промовирањето на другите култури придонесуваат за обезбедување почит за сопствената култура од страна на другите.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема: **МОЈОТ МИКРО СВЕТ: ЈАС, СЕМЕЈСТВО, ПРИЈАТЕЛИ**
Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. иницира и води едноставен разговор за вообичаени рутини, навики и семејни релации формулирајќи реченици во *Present Simple Tense* и поврзувајќи ги во мисловна целина;
2. чита и разбира детален опис на лица и предмети и ги споредува во непосреден дијалог користејќи степенување на правилни и неправилни придавки;
3. искажува сопствено мислење давајќи аргументи со примена на соодветни колокации и фразелошки изрази;
4. писмено и усно составува покана, барање и понуда.

Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
а) Јазични функции: ● искажување факти, рутини, навики, и кажување време *(telling time)* ● искажување подготвеност, решеност, намера ● искажување покана/ барање/понуда ● искажување учтиво барање ● искажување активност што се случува во моментот (наспроти активности кои се повторливи) ● изразување мислење преку искажување личен став кон лице/предмет ● давање детален опис на изглед на лица и предмети со правилно подредување на описните придавки во низа ● опишување карактерни особини ● зборување за и опишување на занимациите (лични интереси и хоби) и активностите во слободното време	● Одговара и поставува прашања во *Present Simple Tense* за да праша/одговори за точно време, одреден факт, нечија навика или вообичаена рутина. ● Препознава и употребува форми на модалниот глагол *will* за да изрази подготвеност, решеност или намера. ● Составува прашални реченици со модалниот глагол *would* за учтиво да побара нешто. ● Користи *Present Continuous Tense* за да опише активности што се случуваат во моментот на зборување. ● Формулира реченици со глаголот *like* за да изрази (не)допаѓање кон одредено лице или предмет давајќи соодветен аргумент. ● Детално опишува предмети, како и физички изглед и карактер на лица користејќи соодветни описни придавки. ● Поврзува неколку реченици во *Present Simple Tense* во низа за да ги опише личните интереси, хоби и активности во слободно време. ● Користи степенувани придавки за да опише две или повеќе лица/предмети/објекти/места/настани/ активности и слично.

● споредување две или повеќе лица/предмети/објекти/места/настани/ активности и слично ● започнување разговор со еден или повеќе соговорници ● изразување семејни релации ● опишување сетилни сензации ● изразување точно време и дел од часот	● Иницира, учествува и завршува разговор за секојдневни активности, идни намери и планови користејќи ги усвоените готови фрази, колокации и фразеолошки изрази. ● Опишува (писмено и усно) семејни релации со примена на соодветни лексички единици. ● Применува глаголски форми во *Present Simple Tense* во едноставни реченици за да опише сетилни сензации. ● Составува соодветни прашања и одговори за да праша/искаже точно време.

б) Лексички единици: ● описни придавки за опис на лица *(afraid, alone, angry; blonde, brave, brilliant, busy, careful, lovely, lucky, married, pleasant, slow, strong, thin, young, shy)* ● колокации со секојдневни активности *(catch the bus, clean the room, do the chores, do the washing-up, make breakfast, stream a movie)* ● скаменети фразеолошки изрази за колична и време *(the more, the merrier; better late than never)* ● семејство и пријатели*: family, mum(my), dad(dy), siblings, triplets, grandchild, friend* ● поими за опишување на просториите и просторот во дом: *attic, basement, cellar, garage, downstairs, (the first, second…) floor, upstairs, home office* ● медиуми: (радио/телевизија/социјални мрежи): *signal, broadcast, editing software, streaming, subtitles, online, application, network* ● музика /филм/театар/кино: *album, beat, hip hop, lead singer, mix; music, musician, pop music, rap, record store, comedy, horror* ● именски форма поврзани со занимации, лични интереси и активности во слободното време: *- indoor activities: book, club, dancing, drawing, newspaper, painting, party, gaming* *- outdoor activities: barbecue, beach, bicycle, board game, camp, camping, campsite, festival, hobby, holiday, marbles, member, photograph, skateboarding, skipping (rope), tent* ● глаголски форми поврзани со занимации, лични интереси и активности во слободното време: *climb, sail, skip, draw, to light a barbecue, to set up a tent, ride a skateboard/skate, play violin/guitar* ● време и дел од часот: *half (past), o'clock, past, (a) quarter (past/to), to, midnight, noon, a few minutes,*	● Препознава значење и употребува низа придавки за опис на лица и карактери. ● Користи одреден број зачестени колокации со кои се искажуваат секојдневни активности. ● Препознава одреден број фразеолошки изрази и повремено ги користи кога искажува сопствено мислење и води разговор од непосреден интерес. ● Зборува за семејството и пријателите применувајќи соодветни лексички термини за опис на релациите. ● Опишува (писмено и усно) простории во домот користејќи соодветни лексички единици. ● Препознава значење на лексички единици поврзани со традиционални и нетрадиционални медиуми. ● Зборува за личните интереси користејќи усвоен вокабулар поврзан со музика, филм, театар, кино и активности во слободно време. ● Користи соодветни глаголски форми за да опише лични интереси, хоби и слободни активности. ● Искажува точно време со примена на одредени изрази за искажување време. ● Поврзува придавка со соодветен предлог за да состави зачестени колокации.

the clock is running/ticking, put/turn the clock back. ● колокации со придавка и предлог *(afraid of, proud of, scared of, happy for, crazy about, dressed in)*	
в) Граматички структури: ● увежбување на сегашни времиња преку контрастирање сегашни времиња *(Present Simple Tense and Present Continuous Tense)* со усвоените прилози и прилошки определби за сегашно време и честота ● увежбување на усвоената глаголска форма и употреба на *be going to* - потврдни, одречни и прашални реченици за сите лица во еднина и множина	● Прави разлика помеѓу различни глаголски форми во сегашно време и соодветно ги користи во даден контекст. ● Изразува/прашува за однапред утврдени планови и намери формулирајќи реченици со глаголската форма *be going to*. ● Препознава куса и долга потврдна и одречна форма на модалниот глагол *will* и соодветно ги применува во контекст. ● Составува граматички точни реченици со модалниот глагол *will* за да изрази подготвеност, решеност и намера.

• модален глагол *will* за искажување спремност, решеност, намера во потврдни и одречни реченици за сите лица во еднина и множина: *I will help you.* • модален глагол *will* за искажување покана/ барање/понуда во прашални реченици за сите лица во еднина и множина: *Will you come with me this evening?* • модален глагол *would* за искажување учтиво барање во прашални реченици за сите лица во еднина и множина: *Would you help me with this?* • увежбување на усвоената форма и употреба на *Present Continuous Tense* за изразување идност - потврдни, одречни и прашални реченици за сите лица во еднина и множина • степенување придавки (компаратив и суперлатив) - правилни и неправилни придавки • неопределен член *(a/an)*: - пред бројни именки во еднина: *I have a brother, but I don't have an aunt.* - во некои временски прилози за зачестеност: *three times a day, once a year* - со дропки: *a quarter, a third* • неопределени заменки за лица и предмети *(someone, anyone, noone, everyone, something, anything, nothing, everything)* • увежбување на прашални конструкции со *What + like (What does she look like? / What does she like? / What is she like?)*	• Составува прашања со модалниот глагол *will* за да побара/понуди нешто. • Прави разлика помеѓу модалните глаголи *will* и *would.* • Го користи модалниот глагол *would* во прашална форма за учтиво да побара нешто. • Контрастира употреба на *Present Continuous Tense* за активности во моментот на зборување наспроти идни планови и договорени дејства. • Користи соодветни наставки за компаратив и суперлатив на придавките, како и различни степенувани форми кај неправилните придавки. • Разликува употреба на различните форми на неопределениот член. • Користи соодветен неопределен член пред брјни именки во еднина, одредени прилози за зачестеност и математички дропки. • Препознава значење на сложени неопределени заменки за лица и предмети и соодветно ги користи во контекст. • Употребува прашални конструкции со *What + like* за да одржува дијалог/разговор од најнепосреден интерес.
г) Содржини за дискусија: • Идентификување и препознавање на дезинформации (визуелни);	• Поврзува наслови на вести (соодветни за возраста) со соодветни насловни фотографии.

● Градење на чувство за одговорност кон себе и кон другите членови во семејството; ● Меѓународен ден на старите лица *(International day of older persons is celebrated on October, 1).*	● Зборува за личните семејни обврски и одговорности и ги набројува обврските и одговорностите на останатите членови во семејството. ● Одговара на едноставни прашања во однос на повозрасни лица во семејството и непосредната околина и објаснува зошто тие треба да се почитуваат.

Примери на активности:

- *Tell me your routine.* Со прашања и одговори учениците во своите групи се обидуваат да откријат што повеќе информации за секојдневието на нивното другарче при што внимаваат на правилна употреба на *Present Simple Tense.* На пр. *When do you get up? - I get up at 7.00 o'clock. What do you do after that? -I brush my teeth and after that I have breakfast. How do you go to school? -I go to school by bus. …*
- *What will you do this time next week/month/year?* Секој ученик/чка пишува десет искази користејќи го модалниот глагол will. На пр. *I will go scuba diving next month. I will eat an entire pizza next week. I will backpack across Italy next year.* итн. Соучениците погодуваат кои искази би ги направил нивниот/та другар/ка, а кои не. Играта трае додека има интерес.
- *Memory review game*. Учениците се делат во групи. Во групата првиот ученик дава пример за своја рутина, на пр. *I watch TV at six o'clock*. Вториот ја повторува реченицата при што внимава на трето лице еднина, а потоа додава реченица за себе, на пр. *Ana watches TV at six o'clock. I watch TV at half past six*. Следниот ги повторува дадените информации и додава своја, итн. Ако некој од учениците заборави некоја од информациите, играта треба да започне повторно.
- Учениците пишуваат прашања во *Present Continuous* и *Present Simple Tense*, а потоа фрлаат паричка за да видат дали ќе треба сами да одговорат на прашањето (петка = одговара) или ќе го постават прашањето на својот другар (глава = прашува).
- *I think that...* игра за изразување мислење. Во парови, учениците наизменично ги делат картичките дадени од наставникот на кои има илустрации. Едниот го дава своето мислење за илустрацијата на картичката, на пр. *I think that watching TV is entertaining* и другиот го дава своето мислење, како и причината за своето мислење и поставуваат дополнителни прашања кога е можно. Играта продолжува се додека двајцата ученици не дадат мислење за секоја картичка.
- *Find the personality word*. Додека гледаат видео, учениците креваат рака секој пат кога мислат дека ќе видат personality adjective (описна придавка) на видеото, а класот дискутира дали нивната изјава навистина е претставена во видеото. (на пр. *Mr Bean is cunning. He is fooling the little kid*)
- *Jobs describing game*. Учениците поделени во мали групи преку пантомима се обидуваат да ја опишат занимацијата (личен интерес и хоби) или активноста во слободно време, а останатите се обидуваат да го откријат/погодат терминот, на пр. *I am a main singer in a musical group*.
- *Scrambled Jobs/Free time activities*. Учениците составуваат зборови кои означуваат занимации/активности од слободно време од дадени букви по измешан редослед. (на пр. *STCSIIETN = scientist*, *INGPANTI = painting*) , а потоа пишуваат реченици со истите. (на пр. *My brother likes painting. His dad is a scientist*.)

- *Comparative and Superlative quizzes*. Учениците ги користат нивните општи знаења за да одговорат на прашањата. На пр. *Which country is bigger - Canada or New Zealand?*
- *Fun Facts.* Учениците ги погодуваат компаративните придавки што недостасуваат во речениците за забавни факти.
- *Spelling relay*. Учениците се редат пред таблата поделени во два тима. На последниот ученик/ученичка од редот, наставникот/наставничката му покажува семејна картичка со зборови *(family ties)*. Тој/таа го пишува зборот поврзан со семејството со прст на грбот на ученикот/ученичката пред него. Зборот се пишува на грбот на следниот ученик се до последниот кој/која го/ја запишува на табла. Првиот тим што ќе го напише точниот збор на таблата добива поен.
- *Our house, in the middle of our street*. Еден ученик/ученичка опишува една просторија во својот дом, додека другите се обидуваат да ја одгатнат просторијата. На пр. *It's a big room inside, right under our roof. I store all my toys in it. (=attic); It's downstairs, on the ground floor. My dad keeps our family car as well as our bicycles there. (=garage);*
- *A guessing game with "Going to"*. Учениците се делат во парови. Еден од нив користи *going to* за да каже кои мали работи планира да ги направи како дел од некој поголем план/проект. Другиот слуша и се обидува да го погоди поголемиот план/проект. На пр. лицето што зборува вели: *I'm going to buy some new clothes*./*I'm going to visit a hairdresser*./*I'm going to put on make-up this evening*. Играта трае додека соученикот не погоди дека тој/таа оди на забава/веселба/прослава.
- *Match a question with a reply*. Учениците ги поврзуваат дадените прашања со одговори со цел увежбување учтиво барање. На пр. *How would you like your tea? Just a touch of milk, and no sugar, please.*
- *Sorry, I'm just so popular!* Користејќи различни изговори при прашањето на својот соученик (на пр. *I'm meeting my cousin./I'm doing my homework./I'm visiting my grandma.),* учениците ги увежбуваат веќе усвоените глаголски форми за *Present Continuous Tense* за изразување идност. Играта продолжува додека на едно од учениците му снема идеи за изговор.
- *Guess the person/celebrity.* Еден ученик/ученичка користи *personality adjectives* за да опише некого, додека другите не погодат кого опишува. Може да биде член на семејството, некој кого го познаваат или некоја позната личност. На пр. *She is young and she's got brown hair. She has performed the role of the most famous 'Blonde'. She is a very famous Cuban and Spanish actress.* (*Ana de Armas)*
- *It's the Globe, chaps!* На учениците им се прикажува постер/фотографии со традиционални и нетрадиционални медиуми и се бара да напишат кус опис за како/каде најмногу го поминува слободното време применувајќи ги соодветните глаголски форми како и користејќи го усвоениот вокабулар поврзан со музика, филм, театар, кино и активности во слободно време.
- *Fact or fiction*. На учениците на интерактивна табла им се прикажуваат примери на вести споделени на медиумите и се отвора дискусија како можеме да ги идентификуваме и препознаеме дезинформациите за да ги запознаеме учениците дека лажните вести можат да бидат од неколку вида, и тоа: кога содржината те лаже, е наметлива, или фабрикувана, кога насловот и фотографијата не се совпаѓаат со останатиот дел на текстот, кога содржината е манипулирана односно лажна, кога се работи за сатира или пародија. На пр. *фабрикувана содржина* - 100% лажна содржина намерно направена за да измами и да предизвика штета (*Chicken Jojo laid an egg - and out came a lizard*); *кликбејт* - манипулативни наслови што ги тераат луѓето да кликнат. *(You will never believe what this chick did! Shocking! (photo + video))* итн.
- *We are a family*. Учениците гледаат краток видео запис кој ја развива нивната свесност за семејни улоги и одговорности; развиваат дискусија и носат заклучоци на темата. (На пр. *Father goes to work. Mother goes to work, too. She cooks food for the family. He helps*

mum clean the house. They both look after us. Me and my brother help too. I help set the table and my brother helps unload the dishwasher. We are a happy family. What are your responsibilities in your family? Number your family members' roles and responsibilities.)

- *International day of older persons*. Една група ученици талентирани за цртање изготвуваат подароци креативни цртежи, друга група изготвува кратка драматизација/рецитал со соодветна тематика, а пак трета група изработува подарок честитки со соодветна посвета со цел подигање на свест и поголема солидарност и емпатија кон старите лица. По претходно договорена посета со институцијата за стари лица, групата ученици со нивните наставници ја посетуваат институцијата и после приредбата ги поделуваат изготвените подароци.

- Примери за читање со разбирање и/или зборување:

It's quarter to six. It's half past three. It's almost noon.
The spring break is over. We are ready to take the exams now.

Would you like to come to the school's spring fair with us? Why don't you come to the school's spring fair with me?

Could you call your doctor and make an appointment?

I can't hear what you are saying, I am washing the dishes in the kitchen!

I really love that painting! I don't mind his foreign accent.

Aurelia: Who's that boy over there, Hannah?
Hannah: That? Er, that's my brother, Jem.
Aurelia: Your brother?
Hannah: Yes, and that's his best friend, Lucy. The pretty girl with the long, brown, curly hair.

He is the best pupil in our class. He is really hardworking and smart!
Jemma is so funny and talkative!

Emir: So Paul, what do you do when you're not studying?
Paul: Oh, umm, not much. I'm always really tired in the evenings and at weekends.
Emir: Haven't you got any hobbies?

Paul: Well, I've recently started doing meditation.
Emir: I had no idea you do meditation!
Paul: Yes, I practise most mornings usually, but then sometimes it's hard to find the time. I normally meditate once or twice a week when I don't have exams.
Emir: Amazing! I think I will try it myself sometime!

This is a very fast car. Really? I think it is not that fast. Sports cars are faster.

Hi there! I'm so sorry to bother you. Is this seat taken?
Hello! No, please, have a seat quickly. The show is just about to start.

It's spring at last! The sun is shining so brightly. It warms up my entire face!

We are spending too much time at school.
We are going to have a blast at Tom's birthday party tonight!
How time flies!
By the time you get there, the meeting will be over.
Be patient Emily. All in good time!
She leaves the lights on all the time.
You are watching reels on Instagram all day long - what a waste of time!
Every time I hear that song I feel so happy!

We are really lucky with our new English teacher. She is a really lovely person. She is young and thin and has beautiful blonde hair.

I'm a seventh-grade student. I am really lucky because my house is right next to my school. The house is quite large and comfortable. It has 2 floors, an attic, and a terrace rooftop. There is a garden between the garage and the house. We usually make barbecues there in summer. Also, my mother has a small vegetable garden on the rooftop. That makes the house greener. The house has enough room for our daily activities. There are 7 rooms in the house: one living room, one TV room, one kitchen, two bedrooms, and two bathrooms.

She is running because she's late for her lesson.
Our teacher always gives us lots of homework.
We don't want to go to the piano concert.

What time are you meeting Pete tomorrow?
I am not going to work today. I'm on holiday.
People speak English in Jamaica.
Archie isn't using his computer at the moment.
Does Tom live near the park?

I can't lift this box. OK. I will help you.
I don't think that she will recognise me.
Careful! You are going to fall.
I am meeting your dad tomorrow afternoon. We are going to discuss my new book.
He is very hard-working. I think he will be very successful.
Will you marry me?
Who do you think will win the championship?
I am flying to America next month. I am super excited!

Ronaldo is a famous football player.
Jessica is such a hardworking student.
Is Dr. Wilson a smart man?
A tiger is an animal.
Is that an old book?
Tea is a beneficial drink.
Mustang is an American brand.
This is an eraser.

If Michelle can't come, we'll ask someone else.
I think this is someone else's coat.
There's nobody in the classroom.
What is happening? I don't know. No one knows.
I am lonely. I don't have anybody to talk to.
Look! I have something for you.

A: Would you mind carrying my bag? B: No, not at all. *A: Would you mind if I close the window? B: No, of course not.*

I think reading books is more exciting than playing video games. She is learning how to play chess because she thinks board games are interesting. Mary thinks that everything the teachers say is true. I don't think so.

My sister Maria is a very funny person and she loves to talk with people and make them laugh, so she has lots of friends. Maria has a big, friendly smile and I think she is a beautiful person. Everyone loves her and, of course, I am very happy that she is my older sister!

I am spending most of my free time playing games on the computer. On weekdays though, I come home from school and do my homework. There isn't much time to play. Most of my classmates are going to the cinema on Saturday. But not me! On Saturdays and Sundays I play all day. I think I am a game addict.

Tom and Bob are twin brothers. Although they look alike, they are quite different. Tom likes to stay inside. He likes watching TV. He watches several shows every day. He also likes playing video games and surfing the Net. On the other hand, Bob likes to spend his time outside. He likes to go swimming, so he often visits the swimming pool nearby. Sometimes he goes jogging or plays basketball with his friends. He spends most of his day on his feet.

The baking cake filled the kitchen with the aroma of vanilla.

The puppy's nose was dry like sandpaper.

Can we really fight the fake news and misinformation?

There are various reasons why people create fake news and misinformation. Some have political motives, and some want to harm others. There are some websites, like The Onion, which deliberately publish fake news as satire – humorous comments on society and daily news. Some are in it just for the profit: many people clicking on entertaining fake news stories can bring in a lot of money from advertisements. One man running fake news sites from Los Angeles said he was making up to US$ 30,000 a month in this way. There are also those, like the small-town teenagers in the Balkans who wrote fake news stories about an ex-US president, who were motivated partly by money and partly by boredom.

So, what can we do to stop fake news spreading? First, make sure that the websites you read are real, for example by looking carefully at the domain name. Check the sources of any quotes or figures given in the story. Remember that amazing stories about famous people will be covered by the mainstream media if they are true. Only share stories you know are true and let your friends know when they share fake news.

Responsibilities

Alex is an American boy. He lives in Los Angeles, California. He lives with his family in a modern house. He is eleven. He has got an older brother, David and a younger sister, Emma. He starts his day at about half past seven. He gets up, goes to the bathroom, takes a shower, brushes his teeth and gets dressed. Then he has breakfast and at a quarter to eight he leaves home and catches the bus to go to school. Classes begin at half past eight. He usually has lunch at the school canteen at half past twelve. After school he goes home. Alex is a very helpful boy, so he helps his mother clean up after dinner. He usually watches TV after dinner and at about ten o'clock he brushes his teeth, puts on his pyjamas and goes to bed.

Like Everyone Else, Seniors Are Texting Too

A study says that because of COVID-19 pandemic, seniors started to text and use technology more often. Also, the interest of seniors in technology continues to rise. Today, 64% of senior citizens of the US say that they are comfortable with video conferencing technologies, up from 53% in 2019. "In general, older adults are pretty open about new things and want to use technology," says William Chopik, a psychology professor at Michigan State University. Chopik studied about 600 older adults of 68 and their use of social technologies like SMS messaging, emails, video conferencing, and Facebook. All seniors in the study had positive feelings toward the social technologies they used; they also said that technology had a positive influence on them. "It makes them feel less lonely, and, as a result, makes them happier and healthier," Chopik explained.

Тема: **МОЈОТ МАКРО СВЕТ: НАСЕЛБА, ГРАД, ДРЖАВА**
Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и разбира куси едноставни упатства за ориентирање во просторот и користење јавен превоз;
2. чита и разбира вообичаени текстови, ознаки и известувања на јавни места како ресторани, железнички/автобуски станици, кина, театри, музеи и слично;
3. зборува и учествува во директна размена на информации за ориентирање во просторот (градот/населеното место) со барање за појаснување од страна на соговорник кој зборува јасно и бавно;
4. пишува куса едноставна приказна и/или опишува случка од секојдневниот живот.

Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
а) Јазични функции: ● барање/давање насоки за просторно ориентирање (знаци, обележја) ● изразување разочарување/изненаденост	● Прашува за/дава потребна информација за да стигне од точка А до точка Б со помош на визуелно зададени знаци/обележја. ● Препознава и користи извици и скаменети изрази со кои се искажува разочарување/изненаденост.

• искажување навики во минатото • искажување определени дејства и завршени активности во минатото (со примена на правилни/неправилни глаголи) • прераскажување минати случувања/настани • искажување веројатност • искажување начини на движење при патување или со превозно средство (искажување како се движиме при патување) • изведување значење на клучни зборови во фраза или реченица	• Опишува зачестени дејства во минатото кои не се повторуваат повеќе со примена на глаголската форма *used to*. • Составува реченици со кои се искажуваат определени дејства во минато време користејќи правилни и одреден број најфреквентни неправилни глаголи. • Поврзува неколку реченици во *Past Simple Tense* во мисловна целина за да прераскаже мината случка/настан. • Употребува модални глаголи во реченица за да искаже веројатност. • Опишува начин на движење или патување користејќи соодветни колокации составени од глагол и предлог. • Идентификува клучни зборови во фраза или реченица и ги поврзува со понудени синоними.
б) Лексички единици: • посетувани места (за одредени потреби) *apartment, building, bookshop, department store, bazaar, flat, bus station, café, crossroad, street, school, restaurant, hostel* • значајни објекти во нашата околина: *castle, fire station, fortress, church, cathedral, synagogue, mosque* • објекти за културни и спортски манифестации: *library, sports centre, gym, theatre, stadium, square* • придавки за опис на место/простор/објект: *enormous, spacious, tiny, comfortable, light* • фразеолошки изрази за насоки за движење и ориентирање во просторот: *continue straight ahead, walk down this avenue, walk up to the next stop, it's around the corner, take a taxi, catch a bus*	• Препознава значење на определен број едноставни и сложени именки кои означуваат посетувани места, значајни објекти во околината и објекти за културни и спортски манифестации. • Набројува препознатливи објекти и посетувани места во непосредното место на живеење. • Поврзува прочитан опис со одреден јавен простор/место. • Споредува различни места/објекти користејќи ги усвоените именки и придавки за опис на место/простор. • Препознава значење на определен број фразеолошки изрази со кои се искажува насока на движење и ориентирање во просторот и истите ги репродуцира во соодветен контекст. • Опишува (писмено и усно) патување користејќи го усвоениот вокабулар за патување и страните на светот. • Препознава мал број идиоми со места и објекти во даден текст или слушната информација. • Разликува значење на колокации од глаголот *travel* и предлозите *by/with/to* и соодветно ги применува во даден контекст.

• поими кои означуваат патување и страни на светот: *arrival, departure, journey, baggage, luggage, compass, map, east, west, north, south, east, north-west, south-east, south-west, public transportation, tourist* • колокации со патување: *travel by rail/by air/by land, domestic travel, travelling with your (friends, parents), travel (to)* • извици и скаменети изрази за искажување разочарување/изненаденост: *Oh dear, wow, OMG, that's quite impressive* • идиоми со места и објекти: *in many different places, here, there and everywhere, castle in the air, to school someone, back at school, in/ on the street*	
в) Граматички структури: • увежбување на употребата и усвоените форми за правилни глаголи во *Past Simple Tense* (потврдни, прашални и одречни реченици, за сите лица во еднина и множина) • зачестени неправилни глаголи за сите лица во еднина и множина во потврдни, одречни и прашални реченици во *Past Simple Tense* • прилошки изрази и фрази: *two years ago, when I was a child….* • глаголска фраза *'used to': I used to go to karate classes. I used to play the violin. I used to send Christmas cards.* • модални глаголи за искажување веројатност: *can, could, may, might*	• Составува граматички точни потврдни, прашални и одречни реченици за сите лица во еднина и множина со глаголски форми на правилни глаголи во *Past Simple Tense.* • Идентификува и репродуцира форми на определен број зачестени неправилни глаголи во *Past Simple Tense.* • Составува проширени и сложени реченици во *Past Simple Tense* користејќи определен број прилошки изрази и фрази. • Препознава и користи потврдна, одречна и прашална форма од глаголската фраза *used to* за да искаже навика во минатото. • Разликува модални глаголи (can, could, may, might;) за искажување веројатност. • Користи соодветни сложени неопределени заменки за место во даден контекст. • Дава примери за начин на патување употребувајќи соодветен предлог пред превозното средство. • Опишува (писмено и усно) одредено населено место формулирајќи реченици со усвоени предлози и предлошки фрази за место.

<table>
<tr><td>

- неопределени заменки за место *(somewhere, anywhere, nowhere, everywhere)*
- предлози со превозни средства *(by bus/car/bike/train/plane, on foot)*
- предлози и предлошки фрази за место *(nearby, below, past, at the end of, on/at the corner)*
- фразални глаголи со основа од глаголот *make*: *make up, make up for, make of, make off, make out, make out with, make over, make it up with someone*

</td><td>

- Препознава фразален глагол со основа од глаголот *make.*
- Разликува значење на определен број фразални глаголи со основа од глаголот *make.*

</td></tr>
<tr><td>

г) Содржини за дискусија:

- Начини на проверка на визуелните содржини онлајн и на социјалните мрежи;
- Споредување на начинот на живот во заедница некогаш и сега;
- Меѓународен ден на солидарноста *(International Human Solidarity Day is celebrated on December, 20).*

</td><td>

- Препознава визуелни содржини со помош на дигитални алатки.
- Составува реченици со глаголската фраза *used to* за да опише како живееле луѓето порано без модерни технолошки уреди.
- Репродуцира зададени реченици и/или пароли за солидарност.
- Објаснува зошто е важно луѓето да бидат солидарни.

</td></tr>
<tr><td colspan="2">

Примери на активности:

- *Mapping project*. На нацртана градска мапа со прикажани знаменитости се поставува знак за почетна точка. Учениците во парови се охрабруваат да си поставуваат прашања еден на друг како да стигнат до саканата дестинација, како на пр. *Where is Ohrid Youth hostel?* или *How do I get to the bookshop?* и да си даваат одговори, како на пр. *Go straight and along Sidney Street. It's opposite the bookshop, on your left.*
- *A letter to my pen-friend.* Учениците се охрабруваат да напишат писмо до нивниот најдобар другар во кое ќе го опишат новото соседство. При описот ќе користат предлози и предлошки фрази за место и ќе даваат општи/прецизни насоки во случај другарот да сака да ги посети.
- *Blast from the past*. Учениците наизменично си земаат картичка од понудените и дискутираат за тоа како работите биле различни во минатото користејќи *used to* и *didn't use to*. На пр. *Computers used to have floppy disks./It didn't use to be so crowded in the malls as it is today./The monitors didn't use to be flat like they are today./People used to call a certain phone number just to learn about the exact time.*

</td></tr>
</table>

- *Past Tense stories.* На учениците во групи им се поделуваат картички со глаголи и се замолуваат да ја напишат формата во минатото време на секој глагол на задната страна од картичката. Кога ќе бидат готови се охрабруваат да напишат приказна составувајќи реченици со глаголите веќе напишани на картичките. На пр. *I went to America last year;* или *Yesterday was my birthday*.
- *Snakes and Ladders*. Учениците наизменично ја фрлаат коцката и како што се движат на таблата кажуваат точна реченица во *Past Simple Tense* или одговаарат на прашање за да можат да продолжат понатаму во играта. Победник е тој што прв ќе стигне до крај.
- *Gap-filling task*. Учениците пополнуваат речениците со глаголи за изразување веројатност. На пр. *I don't know where Dad is. He _________ be in the garden./The sky looks cloudy. It ________ rain./Anna's too far behind. She ________ win the race./I've bought a lottery ticket. You __________be a millionaire!*
- *Choose the right preposition of transport.* Учениците ги пополнуваат речениците со соодветен предлог со превозни средства *(by/in/on).* На пр. *They often travel ____car./I don't like to go ____ a train./They often go ____ foot.*
- *Places in town game.* Се игра на интерактивна табла. Учениците се обидуваат да ја погодат зградата/местото (на пр. *bookshop, café, restaurant, square, sports centre, castle)* пред да се открие сликата прикриена зад облиците во боја кои полека исчезнуваат.
- *Circle the correct answer.* На претходно изготвено наставно ливче учениците ја заокружуваат соодветната неопределена заменка за место за да добијат точна реченица. (на пр. *I can't find her ______. (a. somewhere b. anywhere c. nowhere d. everywhere)*)
- *Describe the picture.* Учениците се обидуваат да го опишат местото/просторот/објектот прикажан на сликата која наставникот ја прикажува, при што користат соодветни придавки за опис. На пр. *Central Park is enormous. Our hotel has a spacious lounge and TV room.*
- *Choose the right modal. Н*а дадена вежба учениците во помали групи ги надополнуваат празните места во речениците со соодветниот модален глагол. На пр. *If we are really lucky, tomorrow (can/could/would) _________be sunny for the final match.; You (can/might/may) ________ be right but I'm going back to check anyway*.
- *Guess the meaning of the idiom.* Во прочитан текст/реченици учениците препознаваат мал број идиоми со места и објекти. На пр. *The campsite was <u>in the middle of nowhere</u> so I couldn't phone you*.; *My brother just makes <u>the castles in the air</u> – he does nothing.*
- *Fake or not.* Со учениците се споделуваат исечоци од разни весници со вести за познати личности и се бара да ги поделат во две групи, во вести за кои мислат дека се точни и во вести за кои мислат дека се неточни за да се заклучи дека не секогаш објавената вест е точна. Се објаснуваат чекорите за проверка на веродостојноста на објавените фотографии/вести. Во помали групи учениците користејќи дигитална алатка *Google Reverse Images*, на своите телефони ги проверуваат вестите претходно споделени со нив.
- *Visual Disinformation.* Со учениците се споделуваат фотографии со вести за познати личности објавени на актуелните социјални мрежи и им се презентира кус видео-запис со вести за некоја влијателна личност објавена на социјална мрежа. Се отвора дискусија дали тоа што го гледаат и читаат е вистина или не, за да се дојде до заклучок дека сѐ што се објавува на социјалните мрежи не е вистина. Учениците се запознаваат со тактиката '*Name it to tame it*', нивната прва линија на одбраната, како и алатките кои можат да се применат при проверка на визуелните содржини онлајн и на социјалните мрежи како: *FotoForensics, Google Reverse Images, TinEye,* за проверка на веродостојноста на фотографиите и секако *In VID* за проверка на веродостојноста на видео-записите.
- *Now and then.* По прочитаниот текст (предложен во наставната програма) учениците во групи се обидуваат да напишат куси пасуси за начинот како живееле луѓето порано без модерни технолошки уреди. Потоа истите ги лепат на хамер кој го декорираат со

соодветни фотографии од минатото.

- *International Human Solidarity Day*. Учениците изработуваат постер со куси пораки со цел поттикнување дебата за начините за промовирање на солидарноста и искоренување на сиромаштијата. На пр. *We must learn to live together as brothers or perish together as fools. - Martin Luther King, Jr.*

- Примери за читање со разбирање и/или зборување:

Take the second turn on the left, right next to the exit sign.
This is so unexpected! I am really happy to see you!
We used to go to that small cafè every day after school.
I worked and studied so hard last week so now I am over-exhausted.
I was reading in the library when all of a sudden, I heard a loud crash! I turned around and saw my friend Dana all in shock! She knocked and smashed a glass lamp into small pieces!
A: Anna is very late. I wonder why. Maybe something happened, she is usually on time.
B: Perhaps she missed the bus and now she will have to wait for the next one.

A: Where are you staying?
B: In a small hostel for students on Third Street. It's in the small apartment building right next to that old bookshop.
A: How do you like our city so far?
B: Oh, it's amazing! Vibrant and inviting. Also, there are so many wonderful things to see: the spacious square in the heart of the city, the exotic Old Bazar, the ancient Kale Fortress, the historic St Spas church, some old mosques around every corner... I am falling in love with this place! I also have in mind to travel by train to see the neighbouring towns Tetovo, Veles and Kumanovo in the next couple of days.

I stopped at a zebra crossing.
We carried on with the test.
We played tennis every day in August.
Did you pass the written exam? You didn't fail, did you? Yes, I did. / No, I didn't.
He wasn't at the meeting on Wednesday because he was away on business.
Where did she go for her holidays?
How long did it take you to drive from Amsterdam to Paris?
Did you enjoy your holiday in Portugal?
I didn't eat the food because I wasn't hungry.

They're coming this week but I don't know which day.
They may/might be coming tomorrow.
I'm not sure I'm going to pass the exam. I don't feel very confident.
I may not/might not pass the exam. I don't feel very confident.
I'm sure she doesn't speak French very well - she only lived in Paris for a short period of time.
She can't speak French very well. She only lived in Paris for a short period of time.

Someone told me that Mark was in Mexico but I saw him yesterday so I'm sure he's not abroad.
Mark can't be abroad. I saw him yesterday.
Someone told me that Mark was in Mexico, visiting his sister. I remember Mark mentioned going on a trip a couple of weeks ago.
So, Mark could be abroad, visiting his sister.

We used to make up stories about people we saw in the street.
He emptied his glass and made for the door.
These objects can be recycled and made into something new.
Tim wasn't sure what to make of their request.
The thieves made off with a TV and some jewellery.
I wanted to do something nice for Anna, to make up for the way I'd treated her.

A: How do I get to the city library?
B: Go out of the classroom, then turn left at the school entrance. Walk past the museum. You should go straight, then turn left at the traffic lights. The city library is opposite the new supermarket, near the bazaar.

Oh dear! I forgot my keys.
Wow! That was a wonderful surprise.
OMG! He posted another video on his YouTube channel.
She is just 16 and a climate change activist! That's quite impressive!

I used to play marbles when I was a child.
They used to live in the country, but now they live in the city.
When I was younger, Sam used to be scared of spiders.
I used to be crazy about One Direction. Now, I'm not anymore.

He was at the Cinema last Tuesday.

A:Did you eat some bad food?
B: No, I didn't. I ate a banana an hour ago. That's all.

A: Where did you go last summer for your holiday?
B: We went to Struga.
A: How nice! Which places did you visit there? Who did you meet? How long did you stay? I want you to tell me everything about Struga.

A: Did you go anywhere last weekend?
B: Let me think. Actually I did go somewhere. I went to the Old Bazaar with my parents.
A: Did you go by car?
B: No, we didn't. There is nowhere you can park your car there. We went by bus.
A: How long did it take you to get there by bus?
B: Oh, it wasn't long. Just about 30 minutes.

Always double check visual content!

Online privacy has become very important with the growth of technology and communication. Social Media Networks are a modern-day trend. But when it comes to teenagers, the most important question is how can we actively protect ourselves on these platforms? Users of social media networks share billions of images a day. Sometimes, with these visuals, images and so on, we also share private information and we are not even aware of it. That's why young people should be very careful what they share online. Also, very often we come across visual content that is fake, photoshopped or false. It is important to check if some images are watermarked, if there is a logo or signature to some videos or visual content. Another important thing is to know about the meaning of copyright, and use tools like TinEye or Google Images to search for duplicates.

Now and then

Over the last century, many significant changes happened in the way we live. It is hard to compare the life of the ancient people and the life of the people of the twenty-first century because they are so different. However, even the changes that happened in the last ten years are still amazing.
To start with, people were not able to travel such long distances in a short period of time. The planes were not that popular back then because they used to be a very expensive means of transport. Nowadays, we live in a very mobile world. We have fast and comfortable cars and more and more people also travel by plane. Moreover, in the past, people had to work much harder because they did not have tools that made their work easier. Today, most of the difficult and dangerous work is done by computers and other machines. In the past, the

conditions of living were not as comfortable as they are now. There were no bathrooms and running water in many houses, and some people could not afford household appliances like refrigerators, TV sets, or vacuum cleaners, because they were luxurious goods. Another difference between living now and in the past is the fact that nowadays education is much easier. In the past, there were fewer schools and the quality of education was much poorer. Nowadays it is much easier to find the educational materials that you need thanks to the Internet. Another difference is that in the past there were not that many sources of entertainment. Therefore, people used to spend more time with their friends.

Nogoba was a cavegirl. She lived in a cave with about 40 other people. Cavepeople lived in big groups to help each other. Their lives were very dangerous. There were many wild animals near the caves - lions, tigers, bears and elephants. The cavemen hunted. They killed animals for food. The children's jobs were dangerous, too. Nogoba and her friends went to the river every day to get water. Sometimes, the river was very deep. Sometimes, there were animals near the river. For many months of the year, Nogoba was cold. There was ice and snow everywhere. It was difficult to be warm. The children sometimes went to sleep by the fire. Sometimes Nogoba and her friends went to find fruit and nuts to eat. Sometimes the fruit and nuts were poisonous and everyone became ill. There weren't any cave doctors or cave hospitals!

A friend in need is a friend indeed!

In a land far away, there was great poverty: only the rich could live without any problems. Three of those rich men were travelling on the same road, when they came to a very poor village. Three rich men reacted differently when they saw how poor the people were. The first couldn't stand to see it, so he took all the gold and jewels from his wagons and shared them out among the villagers. The second rich man gave the villagers all his food and drink, since he could see that money would be of little use to them. He made sure that each villager received their fair share and would have enough food to last for some time. Then, he left. The third rich man, speeded up and travelled straight through the village without stopping. The two other rich men saw this from a distance, and commented how the third rich man lacked compassion. It was good that they had been there to help the poor villagers. However, three days later, they met the third rich man who was travelling in the opposite direction. He was travelling quickly, but his wagons, instead of the gold and valuables, were now full of farming tools, and sacks of seeds and grain. He was heading to the poor village to help them out of poverty.

So, what is the moral of the story? There are some generous people who give only so that people can see how much they are giving. Other generous people really try to help others, but only so that they can feel better about themselves. But there is the third kind, the best kind. To them it doesn't matter what the others think of them. Nor do they give in a showy way. Instead, they truly worry about how best to improve the lives of those they are helping. They give greatly of something much more valuable than money. They give their time, their vision and their lives.

<table>
<tr><td colspan="2">Тема: НАШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, НАША ИДНИНА
Вкупно часови: 27</td></tr>
<tr><td colspan="2">Резултати од учење:
Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:
1. препознава и применува реченици со кои се искажува обврска и забрана, и толкува и формулира сложени причинско-последични реченици;
2. чита и разбира куси едноставни текстови, огласи и брошури поврзани со професии, образование и технологија;
3. зборува и учествува во куси едноставни дијалози за минати дејства кои траеле во одреден момент во минатото, идни планови и договори, предвидувања, желби, намери;
4. пишува кус едноставен опис на училиштето и планови за идни образовни активности/интереси.</td></tr>
<tr><td>Содржини (и поими):</td><td>Стандарди за оценување:</td></tr>
<tr><td>а) Јазични функции:
● искажување /изразување идност (желби, намери, дејства и предвидувања)
● искажување дејства во одвивање во даден момент во минатото
● искажување обврска
● искажување забрана
● изразување мислење преку споредување на различни училишни средини
● опишување професии/занимања
● искажување интерес и лична мотивираност за учење
● искажување причинско - последична врска
● поставување прашања со цел да се добие конкретна информација
● донесување заклучоци базирани на информиран став</td><td>● Користи соодветна форма за изразување идност за да искаже желба, намера или предвидување.
● Одговара на едноставни прашања составувајќи реченици во Past Continuous Tense за да опише дејство кое се одвивало во даден момент во минатото.
● Составува реченици со модалниот глагол must за да искаже обврска.
● Составува реченици со модалниот глагол mustn't за да искаже забрана.
● Споредува различни училишни средини користејќи придавки и нивни антоними формирани со негативната претставка -un.
● Поврзува неколку едноставни реченици во мисловна целина за да опише одредена професија/занимање.
● Употребува форми за изразување идност, како и глаголски форми во Present Simple Tense за да искаже интерес и/или лична мотивираност за учење.
● Издвојува причини и последици од слушнат или прочитан кус пасус.
● Конструира граматички точни прашални реченици со примена на сите прашални зборови за да добие конкретна потребна информација.
● Препознава факти во прочитан/слушнат едноставен пасус во врска со професии, образование, технологија и одговара на прашања за да искаже заклучок базиран на факти.</td></tr>
</table>

б) Лексички единици: ● професии/ занимања*: builder, cook, dentist, doctor, fashion designer, hairdresser, movie director, secretary, psychologist, pedagogue, pilot, reporter, singer, vet, butcher, librarian, journalist, janitor* ● придавки за опишување карактеристики на различни професии/занимања: *creative, busy, polite, hard-working, patient, caring, space-oriented, kind, entertaining, brave* ● образование*: classmate, classroom, examples, homeroom, instructions, PE (Physical Education), primary/secondary school, principal, pupil, school age, school trip, subject, test, tutor, schedule, Teams, portfolio, competition, grading, notes/marks/grades* ● фрази од областа на образованието: *take part in competition, do a project, write a portfolio* ● идиоми поврзани со областа образование: *bookworm, to learn by heart, to be lost in thought, teacher's pet, class clown, cheat sheet, to ace, to play hooky, to miss class, to hit the books* ● технологија: *charging cable, charger, developer, device, electric toothbrush, follower, gadget, games console, laptop, mp3 player, password, social network, wireless, smart watch, modem, application, browser, content, visualisation, home page, LAN, WIFI*	● Препознава значење на именки со кои се именуваат професии/занимања и соодветно ги користи во даден контекст. ● Користи определен број усвоени придавки за да опише различни професии/занимања. ● Опишува (писмено и усно) училишна средина користејќи ги усвоените лексички единици поврзани со образование. ● Набројува лексички единици поврзани со технологија и го објаснува нивното значење. ● Користи колокации од глагол и именка за да опише едноставна примена на технолошки помагала како дел од секојдневниот живот. ● Разликува значење на именки со кои се искажува емпатија/ сочуствителност и ги поврзува со даден контекст. ● Учествува во едноставен дијалог користејќи ги усвоените идиоматски и фразеолошки изрази за искажување емпатија. ● Употребува определен број усвоени фрази за да опише училишна средина. ● Препознава значење на определен број идиоми поврзани со училишната средина и ги преведува со соодветен еквивалент на мајчин јазик и/или го објаснува нивното значење.

● колокации од глагол и именка поврзани со технологија: *download a file*, *search the net, send a(n) email/message, surf online* ● поими со кои се искажува емпатија/сочуствителност: *pity, sorry, kindness, tenderness, generosity, sympathy, charity, support, love, care, favour* ● идиоматски и фразеолошки изрази за искажување емпатија/сочувствителност: *break a leg, get on well with someone, give someone a kiss, like/love each other, shake hands, spend time with, stay in*, *take place, take part in*	
в) Граматички структури: ● увежбување на глаголски форми за искажување идност *(be going to)* во потврдни, одречни и прашални реченици за сите лица во еднина и множина ● форма и употреба на *Past Continuous Tense* за сите лица во еднина и множина во потврдни, одречни и прашални реченици ● прилошки изрази и фрази за искажување долготрајност на дејството во минатото: *all day long, for two hours* ● модален глагол за искажување обврска: *must* ● модален глагол за искажување забрана *mustn't* ● зборообразување со додавање на негативниот префикс *un-* на придавки *(fair/unfair, pleasant/unpleasant, true/untrue,*	● Разликува употреба на глаголски форми со кои се искажува идност за планирани, и за непланирани дејства во потврдни, прашални и одречни реченици. ● Набројува исклучоци во правопис при додавање на глаголската наставка -*ing.* ● Препознава форма и употреба на наставката -*ing* за глаголи од несвршен вид. ● Користи соодветна форма за лице и број на помошниот глагол *TO BE* во *Past Continuous Tense.* ● Препознава и користи глаголи од несвршен вид за да изрази дејство што било во траење/одвивање во одреден момент/период во минатото. ● Применува инверзија на помошен глагол и подмет за да состави прашални реченици во *Past Continuous Tense*. ● Разликува долги и куси одречни форми на помошниот глагол *TO BE* во *Past Continuous Tense.* ● Составува (писмено и усно) проширени реченици со употреба на усвоени прилошки изрази и фрази за да опише долготрајност на дејство кое се одвивало во минатото. ● Разликува полнозначни од модални глаголи. ● Разликува значење на модалниот глагол *must* за искажување обврска наспроти негативната форма *mustn't* за искажување забрана.

happy/unhappy, able/unable, available/unavailable) ● прилози за начин изведени од придавки *(bad - badly, careful - carefully, certain - certainly, clear - clearly, easy - easily, happy - happily, quiet - quietly, slow - slowly)* ● сврзници за искажување на причинско-последична врска *(because, therefore)* ● колокации со глаголот *get*: *(get dressed, get ready, get a job, get angry, get a job, get wet, get married/divorced, get ready, get lost, get home)*; ● фразални глаголи со основа од главниот глагол *get: (get up, get down, get in, get out; get away, get back, get over, get off)*	● Создава антоними со додавање на негативната претставка *un-* на одреден број придавки и соодветно ги користи во даден контекст. ● Препознава наставка за прилози изведени од придавки и набројува исклучоци. ● Применува правописни правила и исклучоци при пишување реченици кои содржат прилози за начин. ● Опишува подетално глаголско дејство користејќи одреден број зачестени прилози за начин. ● Формулира (писмено и усно) сложени реченици со употреба на сврзникот *because* за да искаже заклучок базиран на факти по прочитан/слушнат кус пасус. ● Поврзува две реченици во мисловна целина со прилогот *therefore* за да искаже последица по искажан факт. ● Составува (писмено и усно) реченици кои содржат претходно усвоени зачестени колокации со глаголот *get.* ● Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот *get.*
г) Содржини за дискусија: ● Образованието кај нас и во другите земји преку критичко размислување; ● Учење преку помагање на заедницата (училишната и локалната заедница); ● Меѓународен ден на креативноста и иновативноста *(World Creativity and Innovation Day is celebrated on April, 21).*	● Споредува прочитани факти и информации поврзани со професии, образование и технологија од други земји со својата култура. ● Дава примери за сопствената улога и улогата на другите во животот на училиштето и локалната заедница. ● Ја изразува својата креативност преку различни форми вклучувајќи усвоена лексика за креативност и иновации.

Примери на активности:

- *Grammatical chairs.* Учениците се делат во три тима. Се редат три столчиња пред таблата означени со: *Present Continuous Tense*, *be going to* и *will*. Зависно на кое столче ќе седне, ученикот/ученичката кажува реченица во идно време со наведената конструкција. Секоја точна реченица носи поен за тимот. Победник е тимот со најмногу поени.

- *Park life.* На учениците им се прикажува слика на луѓе во паркот кои прават разни активности. Се бара внимателно да ја разгледаат а потоа сликата се трга. Учениците пишуваат реченици во Past Continuous Tense обидувајќи се да опишат што правеле луѓето на сликата. На пр. *Oliver was walking his dog./Mia was playing her violin. /Tom and Mary were having a picnic.*
- *Fortune telling.* Учениците играат улоги со цел да го увежбаат модалниот глагол *will* за предвидување на иднината. На кристална топка или магично огледало еден ученик кој ја игра улогата на претскажувач гледајќи во магичниот предмет или во дланката на другарчето ја предвидува неговата/нејзината иднината, на пр. *You'll be a famous fashion designer./You'll travel around the world./You won't have any problems on the science test.*
- *Mixed Future tenses.* На претходно изготвено наставно ливче учениците ги дополнуваат речениците со правилната форма на глаголот (*Present Continuous, 'be going to'* или *'will')*, со цел увежбување на искажување /изразување идност.
- *What was everybody doing?* Игра за увежбување на *Past Continuous*. Еден ученик излегува од училницата, а останатите почнуваат да имитираат или да го прават дејството прикажана на картичката. Ученикот што се враќа во училницата се обидува со реченици во *Past Continuous Tense* да опише што правеле сите кога влегол внатре. На пр. *Ana was dancing. Emma was jumping up and down.*
- *Place the events in order.* Од учениците се бара да посветат внимание на хронолошкиот редослед на настаните за да можат правилно да ги подредат речениците и да ја состават приказната.
- *Perfect people*. Во оваа активност учениците пишуваат и дискутираат како би сакале луѓето да се однесуваат во совршен свет користејќи ги модалните глаголи *must* за обврска и *mustn't* за забрана. Најнапред сами пополнуваат реченици за тоа како би сакале различни луѓе да се однесуваат користејќи ги *must* и *mustn't*, а потоа разговараат и ги споредуваат нивните одговори во групи и зборуваат за тоа кои квалитети треба да ги има секоја личност од работниот лист.
- *It's prohibited*. На претходно изготвен наставен лист учениците ги поврзуваат забранетите дејства со соодветните локации, со цел увежбување на модалниот глагол за забрана *mustn't*. Следно, учениците читаат список на чудни стари закони од земјите низ светот и одлучуваат дали се вистински или не, пишувајќи *T* за точно или *F* за неточно до секој закон.
- *Complete the sentences.* Учениците ги надополнуваат речениците со зборовите (придавки) што недостасуваат. На пр. *I love my job. I learn new things every day! It's so ____________.*
- *Adjective word search*. Учениците се обидуваат да ги пронајдат наброените придавки кои опишуваат професии/занимања во дадениот осумнасочник. На пр. *creative, busy, polite, hard-working, patient, caring,* и др.
- *Hangman*. Учениците поделени во два тима со играта бесилка се обидуваат да ги погодат буквите едно по едно за да го решат зборот загатка. На пр. *school trip, subject, test, tutor, schedule, Teams, portfolio*, и др.
- *Match the adjectives with their antonyms.* На интерактивна табла се активизира вежба на која учениците најнапред ја поврзуваат дадената придавка со соодветниот антоним, а потоа истиот го користат за да напишат реченица. На пр. *happy/unhappy – He was really unhappy yesterday.*
- *Find the missing word.* Учениците ги надополнуваат речениците со точната форма на зборот во заграда. На пр. *I'm sorry, but you didn't do very well (good). /You should try to act normally (normal).* со цел увежбување на прилози за начин изведени од придавки.
- *Battle it out.* Игра со прилози за начин за да им се помогне на учениците да ги увежбуваат основните прилози за начин. Целта на играта е учениците да ги пронајдат сите борбени бродови на противникот (прилози) со повикување на координати на дадената

мрежа. Играта продолжува додека прилогот за начин е целосно откриен, а учениците се обидуваат да го потопат бродот на својот противник со правилно користење на разоткриениот прилог во реченица.

- *Roll the dice, and make a sentence.* Учениците преку игра со коцка, фрлаат и составуваат кратки реченици со изучениот вокабулар за фразалниот глагол *get*. На пр. *Please, get on the bus as quick as possible. If you want to get in, you'll need the gate code and the key.*
- *Antonyms.* Учениците прво со додавање на негативната претставка *un-* создаваат антоними на дадените придавки на наставниот лист, а потоа истите се обидуваат да ги користат во граматички точни реченици. *На пр. We spent a pleasant day in Mavrovo. The weather was rather unpleasant in Galichnik.*
- *Continue the sentences.* Учениците во тетратка составуваат прости реченици поврзани со нивното училиште/другари/соученици. Потоа си ги разменуваат тетратките меѓу себе и ја продолжуваат реченицата на соученикот обидувајќи се да дадат причина за напишаниот исказ. На пр. *He didn't come to school yesterday because he was ill/because he took part in a state competition.; Education is very important in our life. Therefore, we need to study more.*
- *Age of technology.* Со примена на ИКТ учениците на еден од пребарувачите истражуваат факти и информации поврзани со професии, образование и технологија во другите земји. Потоа преку дискусија се обидуваат да ги споредат истите со нашата земја за да на крај ги споредат добрите и лошите страни во нашата и другите култури.
- *Donate your own artwork* - Учениците на часот се делат во неколку групи и заедно изработуваат сликовница-споменар - една од групите е задолжена да напише куса мотивациска порака на англиски јазик; другата група ги црта илустрациите; третата група е задолжена за декорациите во сликовницата; четвртата група го бои нацртаното и го впишува текстот во сликовницата, која потоа се донира за детска градинка со порака: споменар за иднината.
- *Creative hub.* Учениците изработуваат постер со вклучени пораки, куси пасуси и пароли на тема World Creativity and Innovation Day со цел да се подигне свеста за важноста на креативноста и иновативноста во решавањето на проблемите во однос на унапредувањето на целите за одржлив развој на Обединетите нации, исто така познати како „глобални цели“.

- Примери за читање со разбирање и/или зборување:

Bummer! I forgot to phone my sister! I'll do it after school.
I'm going to phone my sister after dinner. I told her I'd call at 8 o'clock.
I can't decide what to wear tonight. I know! I'll wear my blue dress.
I'm going to wear my blue dress tonight.
There's no orange juice. I'll buy some when I go to the shops.
I'm going to go to the supermarket after work. What do we need?
Great news! The after-work meeting is cancelled. I'll go to that yoga class instead.
I'm going to try to visit my relatives in Canada this summer.

The restaurant is reserved for dinner at 9 o'clock. We're having a drink at the bar first.
I'm meeting Almira at 10 o'clock this Sunday.
We're having a party next Saturday. Would you like to come?

A fashion designer is a creative and interesting profession.
You need to be extremely patient, space-oriented, and focused if you want to become a pilot.
The main characteristic of a secretary's work is to be polite, kind and hard-working.
Our English language home assignment is writing a portfolio.
History is the most difficult subject for me; I have a problem learning all those names and dates by heart.

Do you know what to buy your dad for his birthday? Yes, I am going to buy him a watch.
My wife and I are going to start a new business. We're planning to open an antiques shop.
You do know that I am going to move to America, right?

The children were doing their homework when I arrived home.
They were meeting secretly after school.
Her English was improving greatly with the help of her new tutor.
My hair was going grey so I had to dye it.
The town was growing and changing quickly.
What were you doing at 10 pm last night?
What were you doing when he arrived?
She was cooking dinner when I telephoned her.
We were having early dinner outside on the porch when it started to rain.
Ramona went home early that evening because it was snowing heavily.

You must brush your teeth at least three times a day.
You mustn't forget to do your homework regularly.
She must study hard if she wants to pass her exams.
You mustn't fight with your classmates.
He must listen to his teacher very carefully.
You mustn't be rude to your grandparents.
I really hate to get up early in the morning.
I can't see what you are trying to get at. I was telling you the truth, cross my heart!
We don't earn much money at present but we can get by.

Work pressure is really getting me down. I am exhausted and nervous all the time.
We are getting off at the next train station, son. Get ready and put on your raincoat. I don’t want you to get wet, it’s pouring outside.
How could you get away with cheating on the test? You should be ashamed of yourself!

Painters don’t necessarily get on well with one another.
Six theatre companies were selected to take part in this year's festival.
Harry Styles jumped over the railing to shake hands with the fans.

I want to be a pilot and travel the world.
They are going to the Faculty of Law because they are having a presentation there.
Philip is taking the plane tomorrow at 8:00.
Next year, the scholarship fund will be higher than this year.

I wanted to go out but it was raining outside. I was feeling tired of being trapped inside the house. I tried to play with my sister but she was doing her homework. My father was reading his book and my mother was watching TV.

First we’re going to learn about sides of the world. Then, we will go on a school trip.

A: How is a house built?
B: First, you build the foundations. Then, you build the walls and roof. Finally, you provide the furniture and appliances.

You mustn’t take photographs of the paintings and you must turn your mobile phones off.
I am going to become a vet. This is someone who loves animals and gives them medical treatment.
When I grow up I want to be a teacher. Teachers share their knowledge and care about the students.

I will get ready for the Maths competition on Monday.
Teacher, will you tell me the meaning of these words? I really need them for my presentation.

Tim: I am taking part in the school debate team! Our first public debate is this Monday!
Liz: That’s super -cool! Break a leg!

I get angry when someone says I can’t take part in the game. That’s really unfair. We should all play together.

Do you know how cool Astronomy is? I'm a member of the Astronomy club in our school. We meet once a week. I hope one day I'll get a job at NASA.

Are you going to take part in the school club meeting tomorrow?
Where will the event take place?

A: What did you get on the test?
B: I got a B -! That is so unfair.

A: Is it true that Tom got fired?
B: No, that is so untrue, he got promoted to the company's office in London.

I am trying to reach Penny but she is unavailable. Is something wrong with her phone?

Education is very important in your life. Therefore, we need to study more.

A: I am so glad that you and Jim get on well. He is a really good friend of mine.
B: I love spending time with him. He is so funny.

I'm buying this gadget for the PS4 because I can't play the game without it.

The best education system in the world!

Finland has an excellent public education. Finnish education seems weird because it breaks a lot of the rules that we take for granted. Children enter school at the age of seven and have more recess and fewer hours in school than US children— almost 300 hours less than the USA. Their homework load is light, and there are no gifted programs, almost no private schools, and no national standardised tests.
"We used to have a system which was really unequal," stated the Finnish Education Chief in an interview. "My parents never had a real possibility to study and have a higher education. We decided in the 1960s that we would provide free quality education to all. Even universities are free of charge. Equal means that we support everyone and we're not going to waste anyone's skills. We created a school system based on equality to make sure we can develop everyone's potential. Now we can see how well it's been working." Finland today is among the top nations on the PISA testing and last year, it scored at or near the top on all measures."

Community service starts with you

1. Donate clothes that you no longer wear. Search your closet to find items in good condition that you've outgrown or don't wear anymore. Take them to your local Red Cross Center or some community shelter.
2. Donate toys. Certain shelters, and foster parent organizations, welcome the donation of new or slightly used toys and stuffed animals.
3. Find others to join a shared cause. Create or join a campaign through social media. You can choose the cause, the amount of time and the type of service in which you want to participate (donations, face-to-face, events, taking a stand, etc.).
4. Donate books. Collect children's books and other reading materials for shelters, libraries and schools, then ask if they need volunteer readers.
5. Help those close to home. Offer to collect leaves, clear the snow, or do housework for someone in need. Community service starts with you - we learn through giving!

Being 21 century creative

Tech -free School Silicon Valley in California is America's digital centre. In the heart of Silicon Valley there is a school called Waldorf School where children learn without any electronic devices. It is strange because their parents work for Google, Apple and Yahoo. In most schools across the USA, computers, ipads, tablets and other electronic devices are everywhere. But things look very different at Waldorf Schools, where technology and screens aren't used at all through 8th grade. "I don't look for answers on my phone or a computer. I ask my teachers or friends to help me." - says Charlie Bingaman, a student at Waldorf School. "Running around and having fun outside is much better than playing video games" - says Fiona Gillogly, another student at the same school. Waldorf School is a tech-free school. Waldorf students have classes every day from 8.00 to 15.00, five days a week. Creativity is very important at this school. Therefore, the students learn through games, music, dance and theatre. Also, they practise crafting skills such as knitting.

Jemma Austen:

"I was really sad when my teenage daughter quit writing, doing art projects, and drawing story books as she had in her younger years. I worried as she spent more time online and finally asked her why she didn't do projects anymore.

She replied, "Mom, but I do lots of projects, I'm just taking my creativity online." Sophie showed me what she did on her computer. I realised that she was in fact new-age creative: she wrote fiction, poetry, short stories, and novels. Indeed, she was still very original and inventive, but in a different medium, somewhat like paint artists are different from sculpture artists."

Ted Hardy:

"My son designed and created websites, wrote code to run electronic robots from the computer, and designed comics. Many teens create blogs, vlogs, PowerPoint presentations, music compositions, funny memes, and videos. In fact, many teenagers today use the internet to generate content, not simply to view it—and much of what they create is brilliant! Kids are encouraged to use technology for creativity, because they can so easily share what they create; and if it's funny, it becomes even more fun."

Тема: **ОПШТЕСТВОТО И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**
Вкупно часови: **27**

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:

1. слуша и извлекува клучна информација од куси и едноставни аудио-медиумски записи на теми поврзани со животната средина, кои содржат бавен и јасен говор;
2. чита едноставни куси текстови поврзани со секојдневни општествени теми со конкретна содржина, кусо ги прераскажува, изведува заклучок, и искажува личен став на основа на прочитаното;
3. зборува и комуницира во едноставни секојдневни ситуации кои бараат едноставна и директна размена на информации;
4. пишува за секојдневните појави во својата околина со акцент на животната средина.

Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
а) Јазични функции: ● учтиво изразување понуда / барање / желба ● искажување и нагласување на (време)траењето на минатото дејство ● искажување долготрајно дејство во минатото прекинато од друго минато краткотрајно дејство ● искажување поплаки/совет со примена на модалните глаголи *should/ shouldn't* ● опишување географски предели, планети и ѕвезди ● искажување одредена заповед поврзана со животната средина и правата на сите околу нас	● Учествува во едноставен дијалог формулирајќи потврдни и прашални реченици кои содржат граматичка структура *would like + to infinitive* за да изрази понуда / барање / желба. ● Составува проширени реченици кои содржат прилошки определби за време со кои се потенцира долготрајност на дејството. ● Формулира (писмено и усно) сложени реченици кои содржат глагол во *Past Simple Tense* и глагол во *Past Continuous Tense.* ● Препознава јазична функција преку модални глаголи во слушнат исказ. ● Користи модален глагол *should/ shouldn't* во реченица за да искаже поплака/совет. ● Составува (писмено и усно) реченици за одредени географски предели, планети и ѕвезди со соодветна примена на член. ● Набројува основни правила и принципи поврзани со животната средина. ● Составува потврдни и одречни реченици со глаголската конструкција *like + (-ing)* за да изрази лично мислење односно (не)допаѓање за одредена активност.

• искажување лични мислења и ставови за допаѓање/недопаѓање на одредени активности • испраќање порака со позитивна содржина за општ добробит • искажување мислења и ставови за разбирање на различностите и сличностите кои произлегуваат од различните народи и култури	• Репродуцира усвоени реченични модели преку кои се искажува позитивна содржина за општа добробит на луѓето и животната средина. • Дава примери за обичаи и традиција во различни земји и ги споредува со сопствената култура.
б) Лексички единици: • придавки за опис на природни ресурси (реки, морињa, океани, планини, планети): *deep, long, cold, light/dark blue, flowing, volcanic, massive, colourful, sparkly, celestial, radiating, round, spherical, wavy, calm* • природни катастрофи: *earthquake, storm, flood, drought, wildfire, volcano, hurricane, tornado, tsunami* • животни: *alligator, chimpanzee, dolphin, fox, giraffe, hyena, insect, kangaroo, mouse, octopus, owl, panda, penguin, polar bear, rat, seal, shark, snail, swan, turtle, whale* • колокации поврзани со животната средина/околина и нејзини потенцијални загадувачи: *acid rain, climate change, greenhouse effect, ozone layer, global warming* • колокации од глагол и именка, поврзани со заштита на животната средина: *save (energy), conserve (energy), protect (animals), reuse*	• Препознава значење на придавки за опис на природни ресурси и соодветно ги користи пред одреден географски поим. • Накусо објаснува природни катастрофи и последици од нив. • Разликува значење на поими со кои се именуваат диви животни и ги користи при кус опис на конкретна животна средина. • Препознава значење на определен број претходно усвоени поими кои опишуваат мултикултурализам. • Одредува значење на непознати зборови од контекст. • Составува реченици со примена на усвоени колокации поврзани со животната средина/околина и нејзини потенцијални загадувачи. • Чита и/или пишува кус насочен пасус на тема екологија користејќи претходно усвоени клучни зборови поврзани со животната средина. • Поврзува определен број глаголи со соодветни именки за да состави зачестени колокации поврзани со заштита на животната средина. • Препознава значење на определен број едноставни идиоматски и фразеолошки изрази со делови од планетата Земја.

(clothes), recycle (plastic/glass/paper), reduce (pollution), collect (litter), filter (the air), use (renewable energy) ● екологија: *habitat; food chain (producer, consumer), prey, population, organisms, species, extinction, diversity, ecology, rainforest, wildlife* ● идиоматски и фразеолошки изрази со делови од планетата: *down to Earth, on another planet, drop in the ocean, go to the ends of the earth, to disappear off the face of the earth* ● мултикултурализам: *ethnicity, diversity, culture, race, beliefs, mixture, variation, worldwide, community*	
в) Граматички структури: ● увежбување преку контрастирање сложени глаголски конструкции *(would like + to infinitive / prefer + (-ing), like + (-ing))* ● увежбување на минати времиња преку контрастирање *(Past Simple Tense and Past Continuous Tense)* со усвоените прилози и прилошки определби за минато време ● модалните глаголи за искажување поплака *should/shouldn't* ● употреба на сврзници за искажување на едновремени минати долготрајни дејства и	● Разликува употреба на сложени глаголски конструкции за изразување конкретни желби/барања/покани наспроти општи желби/афинитети. ● Конструира проширени и сложени реченици за да опише минати настани правејќи разлика помеѓу глаголи од свршен и несвршен вид. ● Применува граматички правила за модални глаголи за да искаже совет и/или поплака. ● Составува (писмено и усно) сложени реченици во минато време со употреба на сврзниците *while* и *when*. ● Користи определен член пред именки кои се единствен претставник од својот вид, пред географски имиња во множина, пред имиња на реки, мориња, океани, со делови од земјината топка, со имиња на планети, и пред придавки во суперлатив.

дејства во одреден момент во минатото *(while, when)* ● определен член *(the)*: - пред именки кои се единствен претставник од својот вид: *the Sun* - пред географски имиња во множина: *The Alps, The Netherlands; The United States; The United Kingdom;* - пред имиња на реки, мориња, океани: *The Thames, The Black Sea, The Pacific Ocean.* - со делови од земјината топка: *the South Pole, the North Pole.* - со имиња на планети: *The Earth* - пред придавки во суперлатив: *the best, the most beautiful.* ● неправилна множина кај именките: *(mouse/mice, louse/lice, goose/geese, child/children, leaf/leaves, tooth/teeth, foot/feet, fish/fish, sheep/sheep)* ● зборообразување со додавање на негативниот префикс *dis* - на глаголи *(appear/disappear, able/disable, connect/disconnect, like/dislike, agree/disagree)* ● глагол со предлог: *agree with, agree about, argue with, argue about, worry about, depend on, participate in, wait for* ● фразални глаголи со основа од главниот глагол *come (come in, come up, come up with,*	● Издвојува именки со неправилна множина во даден кус текст и репродуцира определен број усвоени неправилни множински форми. ● Создава антоними со додавање на негативниот префикс *dis* - на одреден број глаголи и соодветно ги користи во контекст. ● Поврзува определен број усвоени глаголи со соодветен предлог. ● Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на одреден број зачестени фразални глаголи со основа од глаголот *come.* ● Препознава форма на фразални глаголи и разликува значење на определен број усвоени фразални глаголи кои опишуваат природни катастрофи.

come across, come back, come on, come out, come over, come along, come off) ● фразални глаголи кои опишуваат природни катастрофи: *to sweep through; to rip through; to be caught up in something; to wipe out; to cave in; to head for; to be cut off, run out of, throw away*	
г) Содржини за дискусија: ● Запознавање со мултикултурниот идентитет на сопствената земја и градење позитивен став за мултикултурализмот и плурилингвизмот; (прифаќање на различности во општеството) ● *Немаме резервна планета* / климатските промени и нивното влијание- подигнување на свеста за заштита на животната средина; ● Опасности на социјалните мрежи.	● Дава примери за различни културни навики, обичаи, значајни датуми за различните култури кои егзистираат во нашата земја. ● Составува сложени причинско-последични реченици за да изрази позитивен став кон разноличноста. ● Користи усвоени лексички единици и реченични модели за да ги објасни климатските промени, нивното влијание врз животната средина, како и влијанието на луѓето. ● Набројува опасности при користење на социјалните мрежи со примена на претходно усвоени готови фрази и реченични модели.

Примери на активности:

- *Guess the tense*. Учениците ги пополнуваат празните места во речениците со правилната форма (*Past Simple / Past Continuous*) на глаголот во заграда на предходно изготвениот наставен лист. На пр. *When I _____________ (arrive) at the station, Raimond _____________ (wait) for me.*
- ***At the restaurant.*** Учениците се стават во ситуација на драматизација на едноставен дијалог меѓу гостин и келнер во ресторан при што користат потврдни и прашални реченици кои содржат граматичка структура would like + to infinitive за да изрази понуда / барање / желба. На пр. *A: What would you like for starters Sir/Madam? B: I'll take the tomato soup, please. …*
- *Ludo: Past Simple Tense & Past Continuous Tense.* Учениците поделени во групи ја играат играта според познатите правила при што треба да напишат/кажат реченици во *Past Simple Tense* или *Past Continuous Tense*, со што ја увежбуваат разликата помеѓу овие две времиња, долготрајно дејство во минатото прекинато од друго минато краткотрајно дејство искажување на едновремени минати долготрајни дејства.
- *A piece of advice*. Учениците во нивните групи добиваат картички со илустрации. Секоја група има задача да напише реченици што искажува совет за илустрираната ситуација. На пр. *If it's rainy you should take an umbrella.; Tom shouldn't eat so many lollipops. It´s bad for his teeth.* и др.

- *Matching task.* Учениците ја поврзуваат описната придавката со соодветната слика (реки, мориња, океани, планини, планети). На пр. *deep – ocean, flowing – river,* и др.
- *Protect the environment*. Учениците поделени во групи набројуваат правила и принципи за заштита на околината и истите ги запишуваат во нивните тетратки. На пр. *We should plant more trees.; We shouldn't light campfires in the forest.*
- *Different places, different traditions*. Учениците пребаруваат на интернет разни обичаи и традиции и истите ги споредуваат со нашата земја. Потоа изработуваат *Power Point* презентација со пронајдените примери и истата ја презентираат пред своите соученици. На пр. *Many American families enjoy Sunday family dinners with extended family members, while in Macedonia we enjoy family dinners every day.*
- *Sentences with opposite meaning.* Учениците пишуваат реченици кои содржат придавка со спротивно значење од дадената реченица. На пр. *She is connected but I can't hear her. / She is disconnected from the chat. Yes, I agree. – No, I disagree.* со цел да се увежба зборообразувањето со додавање на негативниот префикс *dis* - на глаголи.
- *Grammar quiz.* На претходно изготвен граматички квиз учениците го избираат најдобриот одговор од дадените три или четири опции, со цел увежбување на сложените глаголски конструкции *(would like + to infinitive / prefer + (-ing), like + (-ing)).*
- *Match the word with the definition.* Се прикажува постер со географски поими, учениците ги именуваат сликите и воедно се обидуваат да ја поврзат именката со дефиницијата. На пр. *Venus - the second planet from the Sun. The Pacific - the largest and deepest of Earth's five oceanic divisions.*
- *Around the world.* На секоја група ученици им се дава по еден светски глобус и се бара да набројат што повеќе реки, мориња, океани, делови на земјината топка, и др. и да напишат реченици со поимите што ќе ги најдат. На пр. *The Pacific is the biggest ocean. The Mississippi River is the second-longest river in North America.*
- *The Earth strikes back - let's talk about natural disasters.* Учениците добиваат претходно изготвени картички за разговор на тема природни катастрофи и започнуваат дискусија за темата на картичката. На пр. *What are natural disasters? Give examples./What are often the results of natural disasters?*
- *Definite Article or Zero Article quiz.* На интерактивна табла се пушта квиз, а учениците го избираат точниот одговор *"the"* или *"Ø" (zero article)* со цел увежбување на правилно користење на определен член пред именки кои се единствен претставник од својот вид.
- *Unscramble the letters.* Учениците наизменично се обидуваат да ги одгатнат колокациите поврзани со животната средина, за да потоа состават реченици со истите. На пр. *BALOGL WAMINGR - global warming*: *To stop the meltdown we must slow the global warming.*
- *When-while sentences.* Учениците составуваат реченици во минато време со употреба на сврзниците while и when за да ги опишат настаните на сликата прикачена на табла. На пр. *They were having a party when it started to rain yesterday.*
- *Irregular plurals domino.* На интерактивна табла се активира интерактивна домино игра со цел учениците да ги препознаат и увежбаат формите за неправилна множина на дадените именки.
- *A funny plural poem*. Учениците се натпреваруваат кој прв ќе ги напише именките што недостасуваат во песна за множина на именките избирајќи од наброените подолу. На пр. *The one fowl is a goose but two are called _______ , Yet the plural of _________ should never be meese.* Потоа го пополнуваат претходно изготвениот крстозбор со формата за множина на дадените именки.

- *Macedonian culture etiquette.* Учениците истражуваат и изработуваат презентација/хамер за примери за различни културни навики, обичаи, значајни датуми за различните култури кои егзистираат во нашата земја. На пр. *When visiting Macedonia do not leave two windows open in a room. There is a cultural belief that when wind passes through a room, it will cause "draught" and people will get sick*
- *Collocate the climate change.* По прочитаниот пасус/кус текст, учениците составува реченици со примена на усвоени колокации поврзани со животната средина/околина и нејзини потенцијални загадувачи. На пр. *The climate change is causing problems in the lives of millions of human beings.; Global warming causes ocean acidification.*
- *Let's save our planet!* Преку изработка на плакати со пораки за заштита на животната средина учениците се трудат да ја подигнат свеста за заштита на животната средина. На пр. *Buy reusable products such as glass bottles, reusable bags, and reusable cups.*
- *Staying safe while using social media.* Со учениците се отвора дискусија околу опасностите што постојат на социјалните мрежи и како истите можеме да се избегнуваат. Секоја група дава неколку предлози. Предлозите кои добиваат најмногу гласови се запишуваат на хамер кој потоа се истакнува на училницата.

- Примери за читање со разбирање и/или зборување:

Would you like me to help you with your essay?
Can you please give me a hand with this paragraph?
I don't like my work. I wish I could get a better job.
I always have to get home so early. I wish my parents would let me stay out later.
I don't like this place at all. I really wish I lived somewhere more interesting, like in Japan.
These seats are very uncomfortable. I wish we were flying first class.
I was reading the book when all of a sudden, I heard a loud bang.
We were sunbathing and playing cards when a lightning struck the lake.
What were you doing at 8 p.m. last night? I was studying.
Tom couldn't come to the party. He was working all evening.
Five years ago, we were living in my hometown.
I tried to give her some advice, but she wasn't listening.
While I was studying, I suddenly felt sleepy.
When we arrived, Maggie was cooking dinner.
When we arrived, Maggie cooked dinner.

The Ganges rises in the Great Himalayas region. In fact, it rises in the southern Himalayas, on the Indian side of the border with Tibet.

The Bahamas is an island country within the Lucayan Archipelago of the West Indies in the North Atlantic ocean.
The Hague is the seat of the government of the Netherlands. It has a flame in the Peace Palace. The Eternal Peace Flame as it is called never dies. This flame burns beside the entrance to the Palace and was placed there in 2002. The monument housing the flame has a particularly moving inscription: "May all beings find peace"

The Sun is the star at the center of our Solar System. It radiates energy mainly as light, ultraviolet, and infrared radiation. The Sun is the most important source of energy for life on Earth. The equator is an imaginary line in the middle of our planet. It passes through 13 countries and it is halfway between the two poles. The equator divides a sphere, such as the Earth, into the northern and southern hemispheres - the North and the South.

I came across two homeless children sleeping under a bridge.
She came across some old photos in a drawer.
She came up with a new idea for the anniversary celebration.
I'm not surprised that you don't feel well. That's what comes from not eating the right kinds of food.
These ink stains won't come out of my dress.

The explosion ripped through her home.
Whole villages were wiped out by the earthquake. Nothing could wipe out his bitter memories of the past.
The oil spill could wipe out the Gulf's entire turtle population.
In winter, the town is often cut off by snow.

Flying into the sky, the goose honked.
Once the wild geese rested long enough, they flew on again.

I have only one fish in my fishtank.
I have two different species of fish in my tank, 2 puffer fish and 2 clownfish.

.

Could you take a message, please?
Would you carry this for me, please?
Can you open the door for me, please?
Will you help me with my suitcase, please?

I was watching TV when she called.

When the phone rang, she was writing a letter.
While we were having the picnic, it started to rain.

I was studying while he was making dinner.

While Ellen was reading, Tim was watching television.

They were eating dinner, discussing their plans, and having a good time.

Buy reusable products such as glass bottles, reusable bags, and reusable cups.
Avoid buying disposable goods such as paper towels, plastic bottles, and plastic bags.
Start a composting and recycling program in communities where there are none.
This will help cut down our waste production.

Shuto Orizari - the most colourful neighbourhood in the country

The biggest Roma community in Europe Close to Skopje's city centre is the municipality of Shuto Orizari, or Shutka with a population of 18,000 Macedonia's Roma. Life is difficult in Europe's largest Roma settlement. Visiting Shutka feels like visiting another world. The architecture is different than in the rest of Macedonia. There are many colourful houses decorated with lion statues. People speak Romani. Life is lived out on the streets, and it's lived loudly and happily. And there are a lot of geese squawking around many of the front yards - some of which are fighting geese. Shuto Orizari is one of the poorest municipalities in Europe. This small town is lively and dynamic and its bazaar's cheap prices draw Macedonians from all over the country. Customers move from one stall to another in search of bargains. There are different goods for sale: clothing, sunglasses, sports equipment or homemade delicacies. Older members of the Roma community sip Turkish coffee sitting on small chairs beside the street. Waiters in white shirts run around and bring coffee to veiled women, sweets sellers, and smiling bakers. Roma lead a hard life. But the community believes in a better future and that the education system will break out of the cycle of unemployment and poverty. Shutka's children are the same as elsewhere: they wish to fulfil their dreams.

The Environment and the children: making the connection

Children love nature. They jump at the chance to go to the park or beach in the summer and build a snowman in winter. It is important to translate that love of the outdoors into lifelong care for the planet. Creating a close connection between the environment and kids isn't as hard as it may seem - it works best when we start small, lead by example, use hands-on activities, and make it fun.
1. Conserve water
When brushing your teeth, turn off the water. When watering a lawn, learn about water-saver gardening through plant selection.
2. Flick the switch

Turn off the light when you leave the room, turn off the TV if no one is watching it, and finally, try turning off the air conditioner if the summer's not too hot.

3. Close the door

Keep doors to the outside closed so you won't let air conditioning or heat escape.
Don't leave the refrigerator door open for too long while deciding what to eat.

4. Start a Garden (even in your apartment)

Start simple, with window-box herbs.
If you have a backyard, grow broccoli, lettuce, tomatoes, and much more.
Finally, involve in cooking your harvest.

5. Avoid disposables

Use recyclable containers when packing lunchboxes. Also, use cloth napkins with dinner, or carry a hankie instead of paper tissues.

6. Recycle

Learn what can be recycled instead of becoming household waste.
Put your old homework in the paper bin & yoghurt containers in the plastic bin.
"Complete the circle" by buying recycled products such as paper.

7. Reuse

Clean out jam or jelly jars and reuse them as drinking glasses.

8. Compost

Learn what can and can't be used for garden compost. Try to sort out the food waste. Use the fertiliser in your window boxes and garden.

9. Walk or bike

Walk or take a bike to school, to friends' houses, or to the store.

10. "Experience" gifts

Toys break or you quickly get tired of them and they end up in the landfill. Instead, rock climbing or camping is a great way to have fun and learn about the environment.

Staying safe while using social media

1. Do not post personal information such as location, email address, phone number or date of birth;
2. Be very careful about what images and messages you post, even among close friends - once they're online, they can be shared widely and are very difficult to remove;
3. Talk to your parents/legal guardians if you come across something you find offensive or disturbing;
4. Keep a record of anything abusive or offensive you receive and report any issues to the site admin - most sites have a simple reporting process, usually activated by clicking a link on the site;

5. If you make an online friend and want to meet him/her in real life, you should go together with your parent/guardian to check if the person is who he/she says he/she is;
6. Be aware of online scams - these are usually offers that seem too good to be true;
7. Do not enter in any online discussions - they usually attract potentially dangerous users;
8. If you suspect someone is stalking or harassing you, you should contact the police or the Child Exploitation and Online Protection (CEOP)

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ, ИНТЕРКУЛТУРНОСТ И МЕЃУПРЕДМЕТНА ИНТЕГРАЦИЈА

Наставникот обезбедува инклузивност преку вклучување на сите ученици во сите активности за време на часот. При тоа, овозможува секое дете да биде когнитивно и емоционално ангажирано преку користење на соодветни приоди (индивидуализација, диференцијација, тимска работа, соученичка поддршка). При работата со учениците со попреченост применува индивидуален образовен план (со прилагодени резултати од учење и стандарди за оценување) и секогаш кога е можно користи дополнителна поддршка од други лица (лични и образовни асистенти, образовни медијатори, тутори волонтери и професионалци од училиштата со ресурсен центар). Редовно ги следи сите ученици, особено оние од ранливите групи, за да може навремено да ги идентификува тешкотиите во учењето, да ги поттикнува и поддржува во постигнувањето на резултатите од учењето.

При реализација на активностите наставникот еднакво ги третира и момчињата и девојчињата при што води грижа да не им доделува родово стереотипни улоги. При формирање на групите за работа настојува да обезбеди баланс на основа на пол. При избор на дополнителни материјали во наставата користи илустрации и примери кои се родово и етнички/културно сензитивни и поттикнуваат родова рамноправност, односно промовираат интеркултурализам.

Секогаш кога е можно наставникот користи интеграција на темите/содржините/поимите при планирањето и реализацијата на наставата. Интеграцијата овозможува учениците да ги вклучат перспективите на другите наставни предмети во она што го изучуваат во овој наставен предмет и да ги поврзат знаењата од различните области во една целина.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок на учениците за владеење на јазикот, а не негативно истакнување на недостатоците. Бидејќи во седмо одделение по предметот англиски јазик учениците ги совладуваат сите четири јазични вештини: слушање со разбирање, читање со разбирање, говорење (говорна интеракција и продукција) и пишување (писмена интеракција и писмена продукција), наставникот/наставничката ги следи и оценува:

- усни одговори на прашања поставени од наставникот/-чката или од соучениците и учеството во куси дијалози со примена на усвоениот вокабулар;
- вербално и невербално реагирање по слушнат исказ;
- читање и разбирање на искази, едноставни дијалози и пасуси и куси текстови;
- правилно пишување на зборови, реченици, едноставни дијалози и пасуси, како и пишување по звучен модел - диктат;
- изработки (постери, илустрации, дневници, презентации);
- изведбени активности (драматизација);
- домашни задачи.

За секоја тема ученикот/ученичката добива бројчана сумативна оценка согласно постигнатите стандарди за оценување, односно колку ги/ја постигнал/а очекуваните резултати од конкретната тема. Бројчаната сумативна оценка се изведува како комбинација од резултатот постигнат на тест на знаење во комбинација со оценката за напредувањето констатирана преку различните техники на формативно оценување. Сумативното оценување е поврзано со определени периоди во наставната година (тримесечие, полугодие и крај на учебна година).

Почеток на имплементација на наставната програма	2025/2026 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 30, став 3 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20) министерот за образование и наука ја донесе наставната програма по Англиски јазик за VII одделение.	бр. 12-12122/12 8.11.2023 година Министер, Doc. d-r Jeton Shaqiri,c.p. _____________________________